

ерМіністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
«Київський Політехнічний Інститут»

Курсовий проект
з дисципліни «Проектування кар'єрів» на тему:
«Розробка технічного проекту кар'єру Березівського участку з мінімальними
капітальними витратами»

Виконав:
студент V-го курсу
ІЕЕ гр. ОБ-51м
Павленко М.О.
Перевірила:
Жукова Н.І.

Київ-2016

Завдання

На підставі заданого варіанту розробити проект будівництву «Березівський».

Лінія 3-5. Схема механізації: на видобутку – екскаватор типу драглайн ЕШ 6,5/45у з навантаженням на автосамоскид. Основний розкривний уступ відпрацьовується- ЕШ20/90 верхнім/нижнім черпанням за безтранспортною схемою, передовий і вскришні уступи відробляють ЕРП-5250 з навантаженням на конвеєр до відвалів.

Схема рекультивації: РШГ – потужністю 1м, зрізається бульдозером. Верхні передові уступи відробляє ЕКГ-5А з навантаженням у автосамоскиди

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Зміст

Вступ	
1. Геологічна характеристика родовища і природні умови району.....	
2. Межі кар'єра і геологічні запаси корисної копалини Технічні межі поля розрізу.....	
3. Режим роботи розрізу.....	
4. Продуктивність розрізу.....	
5. Термін служби розрізу.....	
6. Розкриття і порядок відпрацювання кар'єру.....	
7. Система розробки.....	
8. Кар'єрний транспорт.....	
9. Відвальне господарство.....	
10. Заходи щодо техніки безпеки	
Список літератури.....	

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Вступ

Основним об'єктом проектування в гірничій промисловості є гірниче підприємство, що являє собою складний комплекс, який включає в себе один або декілька кар'єрів, ДСЗ, відвали розкривних порід, відходів, ремонтні і обслуговуючі цехи та споруди, велику мережу транспортних, енергетичних та інших комунікацій. Гірничі підприємства є не лише технічними але перед усім – природно-технологічними комплексами. Параметри і показники економічної ефективності гірничих підприємств залежать значною мірою від природних факторів, будови і розмірів родовищ, рельєфу місцевості та гідрогеологічних умов, а також від допустимого впливу на навколишнє середовище,

Кар'єри є високо динамічними об'єктами що розвиваються протягом кількох десятиліть у часі і в просторі. Більшість кар'єрів, як технічні споруди завершуються лише на прикінці розробки запасів корисних копалин у межах їх границь, а протягом всього терміну експлуатації знаходяться в безпервному розвитку.

У зв'язку з цим проектування відкритих розробок, особливо у складних геологічних умовах, є відповідальною техніко економічною задачею великої складності. Правильне розв'язання цієї задачі вимагає не лише великої ерудиції і глибоких знань але й творчого підходу, застосування електронно обчислюваної техніки та сучасних економіко-математичних методів.

Метою курсового проекту є закріплення та поглиблення знань, отриманих при вивченні дисципліни «Проектування кар'єрів», набуття навичок виконання проектно-конструкторських розрахунків, роботи з нормативною та науково-технічною літературою і прийняття технічних рішень при проектування реального кар'єру.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

1. Геологічна характеристика родовища і природні умови району

Характеристика природних умов району будівництва

Березівський участок Миронівського родовища розташований в Олександрійському районі Кіровоградської області.

В безпосередній близькості до родовища на відстані 2-4 км розташований ряд населених пунктів: на заході – с.Березівка, Ново-Олександрівка і Діброви; на сході – с.Лакарівка. В 10 км південніше знаходиться районний центр м.Олександрія. Населені пункти між собою зв'язані ґрунтовими дорогами. Дороги з твердим покриттям з'єднують Олександрію з селами Березівка, Ново-Олександрівка, Діброви. Безпосередньо через Березівке родовище в його північній частині проходить залізнична гілка ст.Користівка – ст.Кременчуг. Найближча станція Лекарівка знаходиться на відстані 2 км на схід. В 3-х км західніше знаходиться ст.Користівка.

Олександрійський район в економічному відношенні відноситься до індустріально-аграрного. Важливими промисловими підприємствами є підприємства по видобутку і переробці бурого вугілля «Олександрвугілля» (розрізи, шахти, ТЕЦ) і цілий ряд заводів, до основних відносять електромеханічний, промислового буріння.

До західної границі прилягає поле розрізу «Константинівський», який введений в експлуатацію по часовій схемі в 1987 р.

Поверхня участку являє собою розчинене плато с пологими схилами, місцевими прорізними ярами і балками. Вздовж західної границі простягається з північного-сходу на південно-захід долина р.Березівка, яка на частині вздовж південної границі розрізу «Константинівський» направлена по спеціально побудованому каналу.

Найбільш глибокі балки знаходяться в північно-східній і центральній частині родовища.

Максимальні відмітки поверхні мають значення до +165...175 м і прилягають до рівнини; мінімальні відмітки +105...112 м прилягають до долини річки. Перевищення абсолютних відміток складає 70м.

В орогідрографічному відношенні район являє собою гористу місцевість, розташовану на водо розділі рік Дніпра і Інгульця. Заплава яка протікає через вугільний поклад р.Березівка заболочена з великою кількістю озер. Максимального розвитку вони досягають в періоди паводків і практично відсутні в літній період.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Рослинність району характерна для степової зони.

Клімат району помірно-континентальний. Літо – жарке. Зими короткі, малосніжні. Середньорічна температура повітря +7,5°С, мінімальна - -35°С, максимальна - +35°С.

Переважаючий напрям вітру північно-західний. Середня швидкість вітру до 13,5 м/с.

Середня кількість опадів 429 мм.

Найбільша висота сніжного покриву 84 см, мінімальна – 5 см, середня – 30 см.

Глибина промерзання покриву 1,07 м.

Геологічна структура

Миронівське буровугільне родовище, в склад якого входить Березівський участок, розташоване на північно-східній частині Українського кристалічного масиву. В геологічній побудові виділяються два структурних поверхи. Нижній поверх складений протезойськими породами кристалічного фундаменту і продуктами їх вивітрювання, а верхній – практично горизонтально залягаючими утвореннями кайнозоя, представленими палеогеновою і неогеновою системою.

Породи палеогена покривають кристалічний фундамент і кору їх вивітрювання і включає бучакську, київську і харківську світи.

Бучакська світа, потужністю 19-21 м, відноситься до нижніх частин фундаменту. Представлена мілко зернистими пісками, вуглистими глинами, пластами бурого вугілля. Ділиться на два горизонти: під вугільний і вугленосний.

Літологічно під вугільний горизонт представлений мілко зернистими пісками з окремими лінзами вугілля і вуглистих глин.

Вугленосна товща залягає на під вугільних пісках і дуже рідко, в прибортових зонах, безпосередньо на каолітах. Вона представлена пластами бурого вугілля, вуглистими глинами, рідко пісками.

Буре вугілля представлене двома пластами, один з яких неробочий.

Київська світа залягає на бучакських відложеннях. Представлена піщаними мергелями, пісками глинистими. Потужність від 3-5 до 20 м.

Харківська світа залягає на відложеннях київської світи. По літологічному складу харківські відложення подібні і складаються з пісків потужністю від 7 до 50 м.

Неогенові відложення представлені міоценомі пліоцен-четвертинні утвореннями. Полтавська світа залягає на харківських відложеннях, складається з мілко зернистих пісків потужністю до 20-30 м.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Четвертинні відложення представлені повсемісно в вигляді суглинків потужністю до 30 м.

Березівський участок характеризується простою і спокійною тектонікою. Вугленосна товща залягає практично горизонтально.

По геологічній будові, потужність пласта і якість вугілля у відповідності з «Класифікацією запасів родовищ і прогнозних ресурсів твердих корисних копалин» дане родовище відноситься до 2 групи складності.

Характеристика пластів вугілля

Вугільний поклад представлений двома пластами. Найбільш витриманий по потужності і площинному роз положенні є перший (нижній) пласт. Другий пласт (верхній) залягає вище нижнього на 1-8 м. Він не витриманий як по потужності так і по площинному роз положенні і є неробочим.

Характеристика робочого пласта в контурі потужністю 2,7 м .

Вугільний поклад в плані має витянуту форму і простягається з півдня на північний-схід. Довжина покладу 5 км, ширина – 0,5-1,8 км.

Нижній (основний) пласт розташований повсемісно і в плані має дуже складну конфігурацію робочого контуру з великою кількістю розгалужень і без вугільними плямами всередині контуру. Місцями пласт має складну будову. Всередині нього зустрічаються породні прошарки потужністю 0,4-0,8м.

Гірничо-геологічні і інженерно-геологічні умови поля резерву

По літологічному складу вміщуючи і покриваючих буровугільний поклад породи представлені четвертинними суглинками, пісками та глинами і каолітами. Всі породи розміщені повсемісно.

В цілому породи піщано-глинистої товщі характеризується як досить стійкі при умові їх осушення. Для вугілля характерна відсутність метану.

Гідрогеологічна характеристика

У відповідності з геологічною будовою і характером залягання порід, в межах Березівського родовища виділяються:

- водоносний горизонт четвертинних відложень;
- над вугільний водоносний горизонт;
- між вугільні води;

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- під вугільний водоносний горизонт;
- водоносний горизонт тріщинуватої зони кристалічних порід.

Водоносний горизонт залягає на глибині 3-20 м. Живлення водоносного горизонту відбувається за рахунок атмосферних опадів. Дебіт колодязів не перевищує 5 м³/добу.

У великих балках розповсюджені обводнені алювіальні відложення, представлені мілко зернистими пісками, потужністю від 1 до 6 м.

Над вугільний водоносний горизонт прилягає до товщі мілко зернистих пісків і є першим від поверхні витриманим горизонтом.

Горизонт безнапірний. Обводнена потужність пісків змінюється від 18 до 42 м, в середньому 29 м.

Фільтраційні властивості над вугільних відложень визначається трьома одиночними і однією кустовою відкачкою. По результаті відкачок значення коефіцієнта фільтрації над вугільних відложень змінюється від 0,55 до 9,0 м/добу, в середньому 4,1 м/добу.

Між вугільні води зустрічаються в лінзах пісків буцакського віку між перши і другим пластами бурого вугілля.

Потужність обводнених піщаних лінз змінюється від 1,5 до 5,0 м.

Потужність під вугільних пісків змінюється від 0,6 до 22,2 м, в середньому 8,8 м.

Водоносний горизонт напірний з величиною напору від 30 до 50 м, при середньому значенні 40 м.

Назва	Індекс пласта	Потужність пласта, м		Об'ємна маса, т/м³		Породні прошарки	Коеф. міцності		Відстань по ертика	Кут нахилу, град	Будова пласта
		Загальна	корисна	Вуг. пачок	Засеєног вугілл		потужність				
Бучакська Р ₂ в	Нижній	5,6	5,52	1,14	1,1	Вуглисті глини піски	0,6	0,8-1	-	0-1	просте

Розповсюдження горизонту обмеженим нульовим контуром вугле-глинистої товщі, за межами якої є взаємозв'язок над вугільних і під вугільних водоносних горизонтів.

По результатам двох кустових і трьох одиночних відкачок коефіцієнт фільтрації під вугільних пісків змінюється від 0,16 до 33 м/добу.

											Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата							

Внаслідок значного коливання коефіцієнта фільтрації, величини розрахункових параметрів водоносного горизонту повинні визначатись виходячи із конкретної обстановки на окремих площадках.

Водоносний горизонт тріщинуватої зони кристалічних порід докембрія в межах покладу обмежений від вище залягаючи водоносних горизонтів товщі первинних каолінів.

Водонасиченість горизонту низька і безпосередньо впливати на обводненість розрізу не буде.

Хімічний склад підземних вод

Даними попередньої і детальної розвідок над вугільної, між вугільної і під вугільної води характеризується як прісні з мінералізацією 0,4-0,9 г/літр.

Реакція підземних вод близька до нейтральної: слабо лужна и слабо кисла. По загальній жорсткості (4,54-9,64 кг/екв) води відноситься до помірно жорсткої.

По хімічному складу – гідро-карбонатно сульфатні води з скардом каолітів кальцію і натрію.

Нітріти і нітрати були тільки в верхній частині над вугільного горизонту, що пояснюється наявністю місцевого забруднення і неглибоким заляганням підземних вод. Залізо, в основному, відсутнє. Слід зазначити низький вміст фтору (до 0,3 мг/л).

Підземні води тріщинуватої зони кристалічних порід докембрія відрізняється від вище зазначених горизонтів більш високою мінералізацією (0,7-1,2 г/л) і більш високою жорсткістю (8,34-14,49 мг/екв.)

Бактеріологічний стан підземних вод задовільний. В над вугільному водоносному горизонті були знайдені води з колі-тітром 250.

Води можуть бути використані для водопостачання. По відношенню до бетону і залізобетону води не агресивні.

Геологічні запаси вугілля родовища

Підрахунок запасів бурого вугілля виконаний Південно-Українською геологічною експедицією на 01.08.1976 р. Названі участки в період проведення детальної розвідки і підрахунку запасів намічалось відробляти підземним способом.

При підрахунку були прийняті наступні кондиції:

- мінімальна потужність пласта простої і складної будови 2,7 м;

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- максимальна зольність вугілля з рахунком 100% забруднення внутрішньо пластовими породними прошарками – 40%.

Підрахунок запасів виконаний методом геологічних блоків. Запаси родовища підтверджені протоколом ГКЗ від 17.11.1976 р №7723

Назва геологічно участку	Геологічні запаси , тис.т					
	Балансові					За балансові
	Всього	в тому числі:				
		A	B	C ₁	C ₂	
Константинівське і Березівське родовище	143391	-	70034	64871	8486	1074
Крім того з ціликама	8107	-	3342	4765	-	-
Березівське родовище	58764	-	34603	23522	474	165
Крім того в ціликах віднесених до Березівського родовища	5031	-	3342	1689	-	-

Геологічні запаси підраховані з врахунком 100% засолення внутрішньо пластовими породними прошарками.

Аналіз розвіданості поля

Березівське родовище детально розвідане в 1973-1976 р. по сітці 142*142 м а в самій південній частині 200*200 м.

Прийнята густина сітки свердловин і методика розвідувальних робіт встановили основні закономірності геологічної будови і умов залягання вугілля. З достатньою повнотою вивчена якісна характеристика вугілля основного промислового пласта.

В цілому ступінь розвіданості поля відповідає вимогам «Класифікації запасів родовищ і прогнозних ресурсів твердих корисних копалин» і «Часткових технологічних вимог вугільної промисловості до геологорозвідувальним роботам.

Аналіз надійності балансових запасів

Досягнута густина розвідувальних свердловин дозволила оцінити запаси по категорії В і тільки в крайніх частинах і поблизу локальних уточнень, де має місце значна зміна потужності і гіпсометрія пласта, запаси віднесені до категорії С.

Прийнятий метод підрахунку запасів відповідає особливостям геологічної будови, яке протоколом ГКЗ віднесено до 2 групи класифікації запасів родовища твердих корисних копалин.

Запаси вугілля категорії В складає 58,9%.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Рекомендації по проведенню додаткових геологічних робіт

Поле характеризується шаровою конфігурацією контуру вугільного залягання. В центральній частині просліджується ряд локальних звужень вугільного пласта. Крім того найпівнічніша частина має недостатню густину розвідувальної сітки. З 1987 року в безпосередній близькості до поля розрізу був побудований і введений в експлуатацію розріз «Константинівський», осушення якого виявило вплив на гідрогеологічне обставинку Березівського родовища.

Агрохімічна і біологічна характеристика вскришних порід

По агрокліматичному районуванню Дніпровський буровугільний район, в склад якого буде входити Березівський розріз, характеризується наступними показниками: пояс помірний, під пояс помірний, область недостатньо зволожена, під область Європейська, зона слабо засушлива лісостепова і степова.

Вскришна товща представлена ґрунтовим шаром, четвертинними суглинками і червоно-бурими глинами, пісками, вуглистими глиманами. Ґрунтовий покрив представлений чорноземом, і потужними мало гумусними суглинками. Глибина профілю незмитих ґрунтів складає 95-127 см, верхнього горизонту 37-40 см. Гумус в шарі ґрунту 0-20 см складає 3,72 – 4,88%. Глибина профілю і вміст гумусу в прихованих аналогах на водо розділах і схилах балок зменшується залежності від ступеня змиття.

В днищах балок широке розповсюдження мають чорноземи намиті вилужуванням. За своїми фізико-хімічними властивостями вони близькі до повно профільних чорноземів, але мають більш потужний гумусний шар.

За досвідом проведення рекультивації в Дніпровському буровугільному районі, породи вскришної товщі Березівського родовища по використанню їх для біологічної рекультивації можливо поділити на три групи:

- потенційно родючі полум'яно-жовті, жовто-бурі, бурі суглинки;
- малородючі – полтавські, харківські, київські піски і бурі глини;
- неродючі – бучакські глини і піски.

По придатності порід до наступного біологічного освоєння верхня товща відвалів повинна формуватися із потенційно родючих суглинків. Токсичні глини і піски підлягають глибокому захороненню.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		Арк.

Місцеві будівельні матеріали і супутні корисні копалини і компоненти

Олександрійський район має ряд родовищ корисних копалин. З кристалічним фундаментом зв'язані родовища бутового каменю і щебеню: Олександро-Звенигородське родовище гранітів і Олександро-Степанівське родовище гранітів і мігматитів.

Два цеха Олександрійського цегляного заводу працює на базі Іванівського родовища суглинків. В с. Войновка в 6 км північно-західніше від м. Олександрії, працює цегляний завод на місцевих суглинках.

На території Кіровоградської області відомо до 30 родовищ пісків, а розроблюється тільки Олександро-Степанівське і періодично – Малоберезівське. Основний об'єм використовуваних в області пісків завозиться з Полтавської і Черкаської областей.

Породи вскришної товщі Константинівського розрізу, який розміщений на Константинівському і Березівському родовищі, вивчалися в 1987 р. ПО «Укрвуглегеологія».

По результатам лабораторних дослідів отримано:

- піски полтавські і харківські не можуть являтися основною сировиною через високий вміст глинистих і пилевидних часток і низького значення модуля крупності. Не відповідає вимогам ГОСТ 8736-85.

Піски київські сірого кольору по результатам випробування на Олександрійському заводі залізобетонних конструкцій можуть використовуватись в якості заповнювачів для штукатурних сумішей.

Піски полтавські, київські сірі і харківські не відповідають вимогам ГОСТ 21-1-80 для виробництва силікатної цегли і інших пресованих виробів через невідповідність зернового складу і обмежених додатків.

Лабораторно-технологічні випробування світло-бурих суглинків показали придатність їх для виробництва глиняної цегли марок «175» і «200». При необхідності вони можуть використовуватись як сировина для будівництва нового цегляного заводу.

Необхідно зазначити, що суглинки являються потенціально родючими породами і будуть використовуватись для рекультивації порушених земель.

Буре вугілля Березівського участку є бітумовміщуючим. Але, по середньому бортовому вмісту (5,82%) воно не відповідає технічним умовам і не може являтися сировиною для вироблення гірничого воску.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Інших корисних копалин в межах даного родовища не виявлено.

Якість вугілля

Короткий огляд результатів вивчення якості вугілля

Буре вугілля Березівського родовища представляє собою однорідну землисту чи ущільнену масу від світло бурого до темно бурого кольору.

По степеню вуглефіксації і структурним особливостям відноситься до бурого вугілля марки Б-1 і є типовими для Дніпровського басейну.

Вугілля середньої щільності легко ламається і кришиться в руках. Характеризується підвищеною робочою вологістю і відносно низькою зольністю.

Фактичні дані по якості вугілля

На даний момент в Олександрійському районі експлуатується шість вугільних розрізів.

Вугілля поставляється на Байданівську і Дмитріївську брикетну фабрики і ТЕЦ. Низько зольне вугілля Березівського родовища ($A^c \leq 26\%$) буде також поставлятись на брикетні фабрики, а високо зольне ($A^c > 26\%$) – на ТЕЦ.

Аналіз фактичних якісних показників вугілля, відвантаженого споживачам за 1985-1988 рр. показує, що зольність вугілля направлено на брикетування, коливається в межах 21,0-23,0% при його вологості 53,3-56,9%. Зольність вугілля для ТЕЦ, складає 29,0-35,0% при вологості 51,3-53,8%.

Назва пласта	Марка вугілля	Вологість %		Зольність %	Вміст сірки %	Вихід летючих речовин %	Теплота горання ккал/кг
		(від-до) / середній аналітичний	(від-до) / робочий				
Нижній (основ)	Б-1	(8,3-44,0)/	(34,7-5,0)/54	(7,0-40,0)/18,8	3,9	43,1-74,3	2170

Назва пласта	Вміст, % від-до								Температ. плавлення, °C		
	SO ₂	SO ₃	Fe ₂ O ₃	Al ₂ O ₃	TiO ₂	CaO	MgO	p ^c	t ₁	t ₂	t ₃
нижній	15,1-45,3	7,1-23,4	3,9-13,0	5,6-28,0	0,6-2,7	8,8-30,	1,5-4,7	0,05-0,19	1186	1264	1300

Короткий огляд результатів досліджень науково-дослідних інститутів

Брикетування вугілля Березівської ділянки досліджувалась в 1972-73рр. науково-дослідним інститутом збагачення твердих горючих копалин(ІЗТТ). Брикетування вугілля, відібраного з 15 свердловин, було виконано на Юрківській брикетній фабриці. Методика дослідження показала, що вугілля добре піддається брикетуванню. Показники

											Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата							

механічної міцності і волого поглинання брикетів відповідають нормам ГОСТ 7299-67 «Брикети з українського бурого вугілля».

Очікувана якість видобуваного вугілля

Якість видобуваного вугілля буде залежати від попільності вугілля зі 100% засміченням внутрішньо пластовими прошарками і очікуваного засмічення вугілля породою при добуванні. Очікуване засмічення в свою чергу буде визначатися умовами залягання вугільного пласту, прийнятою схемою ведення видобувних робіт та обладнанням.

Зольність вугілля Березівської ділянки з врахуванням 100% засмічення внутрішньо пластовими породними прошарками складає 18,8%, в тому числі в прийнятих межах розрізу - 19,7%. По роках експлуатації вказана попільність буде змінюватись в межах 17,8...22,0%

Вибирання вугілля прийнята екскаваторами-драглайнами типу ЕШ -6,5/45. При вибиранні буде мати місце засмічення вугілля породами землі та покрівлі. Потужність видобуваних разом з вугіллям порід по багаторічному досвіду роботи розрізів П.О. «Александрвугілля» складає: в ґрунті пласта-0,15м, в покрівлі-0,1м.

Назва пласта	Очікуване засолення породою, %	Розрахункова зольність, %		Участь в добичі в розрахункові роки			
		Вугільної маси	Товарного вугілля	Рік освоєння проектною потужністю		Характерний рік	
				тис. т	%	тис. т	%
нижній	5,8	23,2	23,2	1000	21,7	1000	22,1

2. Межі кар'єра і геологічні запаси корисної копалини Технічні межі поля розрізу

Межі розрізу по вугіллю встановлювались виходячи з гірничо-геологічних умов, наявності залізниці, граничного коеф. вскриші і технічних можливостей основного гірничого обладнання. Північна межа розрізу визначалась виходячи з раціонального розміщення розрізної та виїзної траншей та проходить в районі свердловин 41330, 41310 та 41308. Західна межа проходить по межі цілика під залізничні колії

								Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата				

МПС. Розмір цілика визначається виходячи з мінімальної відстані від залізниці до верхньої бровки розрізу, -70м, і закладання відкосу борта при куті відкоса 25°.

Південно-західна і східна межі встановлювались виходячи з максимального коефіцієнта вскриші 13,3 м³/т з врахуванням технічних можливостей обладнання і необхідності створення конфігурації східної межі, забезпечуючим встановлення передаточного(торцевого) конвеєра.

Південна межа визначається контуром розповсюдження без вугільних зон і проходить в районі свердловин 42421,40707,43102,41368.

Ширина поля розрізу складає 700...1800м, довжина 2700м.

Глибина розробки буде відповідати глибині залягання ґрунту пласта і складе 41,0...98,5м.

Відносно невеликі розміри поля виключають поділ його на експлуатаційні ділянки. Прирізка запасів в перспективі практична неможлива.

Геологічні запаси вугілля в межах поля розрізу

Геологічні запаси вугілля в прийнятих межах розрізу визначаються по «Геологічному звіту про результати детальної розвідки бурого вугілля Костянтинівської та Березівської ділянок Миронівського родовища. Підрахунок запасів виконаний методом геологічних блоків по наступним кондиціям:

- мінімальна потужність пласта простої і складної будови – 2,7м;
- максимальна попільність вугілля з врахуванням 100% засмічення внутрішньо пластовими породними прошарками - 40%.

Вказані кондиції були обґрунтовані інститутом «УкрНДІпроект» «Техніко-економічному обґрунтуванню постійних кондицій для підрахунку запасів бурого вугілля на Березівській ділянці(відкритих роботах) Миронівського родовища»

В балансові запаси внесені також запаси вугілля в діапазоні потужності вугілля 1,0...2,7м (410тис.т), які увійшли в прийняті межі відробки. З врахуванням їх загальні запаси складають 19,957 млн. тонн, в тому числі запаси категорії – 11422 чи 67,2%.

Промислові запаси вугілля в межах поля розрізу

При розрахунку, з балансових запасів виключені проектні втрати, втрати в ціликах, запаси недоцільні до видобудку і враховано збіднення вугілля вміщуючими породами.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Об'єми розкриву і коефіцієнти розкриву

Загальний об'єм вкриші в прийнятих межах розрізу по вскриші визначений графо-аналітичним методом і складає 250 млн.м³. При геологічних запасах 19,957 млн.т геологічний коефіцієнт вскриші складе 12,53м³/т.

Назва	Одиниці вимір	Значення і формули	Прийняті величини
Середня потуж. пласта	м	m	5,9
Потуж. заходки по вугіллю	м	A	30
Кут. вуг. уступу	град.	£	70°
Товщина втрач. шару вугілля:			
в покрівлі	м	h _к	0,15
в підшві	м	h _п	0,2
Втрати вугілля:			
в покрівлі	%	$P_k = \frac{h_k}{m} * 100$	2,5
в підшві	%	$P_p = \frac{h_p}{m} * 100$	3,4
Втрати при транспорт.	%	P _{тр}	0,2
Загальні експлуатаційні втрати	%	$P = P_k + P_p + P_{тр} + P_{відк}$	6,5
Товщина вскришних порід:			
в покрівлі	м	P _к	0,05
в підшві	м	P _п	0,07
Об'ємна маса вугілля	т/м ³	γ _у	1,14
Об'ємна маса порід	т/м ³	γ _в	1,53
Засолення вугілля вміщуючими породами	%	$K_3 = \frac{(P_k + P_p) * \gamma_v * 100}{(m - h_k - h_p) \gamma_u + (P_k + P_v) \gamma_v}$	2,8
Геологічні запаси вугілля в межах участку	тис. т	Q _г	19957

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Промислові запаси вугілля	тис. т	$Q_{\text{п}}=Q_{\text{г}}\frac{1-\text{П}}{1-\text{Кз}}$	60979,7
---------------------------	--------	---	---------

Назва родовищ	Промислові запаси вугілля	Об'єми вскриші, млн.м ³				
		Всього	в тому числі			Коеф. вскриші,м ³ /т
			Наноси	корінні породи	грунтово- ослинний ша	
Березівський розріз	19340	254,4*	252,2	-	2,2	13,15

*- в тому числі об'єм експлуатаційної вскриші 244,95 млн м³ і об'єм розрізної траншеї 9,45 млн м³

3. Режим роботи розрізу

Режим роботи розрізу

Буре вугілля Березівського розрізу буде використовуватись для виробництва буровугільних брикетів на діючих в Олександрівському районі брикетних фабрик і частково для спалювання на ТЕЦ. В зв'язку з цим режим роботи розрізу по видобутку прийнятий цілорічним – 357 робочих днів в році з трьома змінами за добу при тривалості зміни 8 годин. (для техніки циклічної дії)

4. Продуктивність розрізу

Проектна потужність розрізу знаходиться виходячи з потреби в вугіллі, запасів вугілля, гірничотехнологічних умов поля розрізу і продуктивності основного гірничого обладнання.

Потреба в бурому вугіллі по ПО «Олександріввугілля» для забезпечення запланованого випуску буровугільних брикетів на рівні 3,6 млн. т, а потім – 4,36 млн.т складає відповідно 9,8 і 12,5 млн. т.

По діючим підприємствам об'єднання в 1989 р видобуток складав 9,8 млн. т . Він знизився в 1998 р до 7,2 млн. т через завершення відробки запасів близько до підприємства.

Із наведених даних випливає наступне, що для підтримання і нарощування видобутку вугілля для забезпечення випуску планованого об'єму брикетів можливо тільки за

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

рахунок будівництва інших вугледобувних підприємств, одним із яких є Березівський розріз.

Виходячи із баланса видобутку вугілля по підприємствам ПО «Олександрівугілля» потужність розрізу Березівський повинна складати 0,9-1,0 млн. т.

Вельми не великі запаси вугілля в межах поля розрізу (19,3 млн. т), важкі гірничо-геологічні умови і відносно не велика довжина фронту робіт (від 0,7 до 1,0 км) дозволяють побудувати на даній ділянці розріз з відносно невеликою потужністю.

Проектна потужність розрізу визначена виходячи з продуктивності основного обладнання. Відробка основного уступу, який є основним при розрахунку продуктивності, прийнята екскаватор ЕШ – 20/90.

Проектна потужність розрізу

$$П_{\text{год}} = \frac{Q_{\text{год}} \cdot m \cdot \gamma \cdot K_{\text{п}}}{H_{\text{в}} \cdot K_{\text{ф}}} = \frac{3,5 \cdot 5,9 \cdot 1,14 \cdot 0,97}{30 \cdot 1,05} = 724913 \text{ т}$$

$Q_{\text{год}}$ – розрахункова річна продуктивність екскаватора

m – середня потужність вугільного пласта 5,9 м

γ – об'ємна вага вугілля 1,14 т/м³

$H_{\text{в}}$ – висота основного уступу 30 м

$K_{\text{п}}$ – коеф. враховуючий втрати і зубожіння вугілля, 0,97

$K_{\text{ф}}$ – коеф. фронту, (1,05)

5. Термін служби розрізу

Виходячи з промислових запасів і прийнятої проектної потужності, строк служби розрізу з врахуванням розвитку і затухання робіт складає 29,7 роки.

6. Розкриття і порядок відпрацювання кар'єру

Екскаватор, що відпрацьовує основний розкривний уступ, обмежує продуктивність розрізу. ЕШ-20/90 працює за ускладненою безтранспортною схемою.

Середня потужність корисної копалини $m=5,9$ м;

Об'ємна вага вугілля $\gamma=1,14$ т/м³;

Висота основного розкривного уступу $H_{\text{р}}=30$ м;

Коефіцієнт, що враховує втрати і зубожіння вугілля $K_{\text{в}}=0,97$;

Коефіцієнт фронту $K_{\text{ф}}=1,05$.

Річна продуктивність розрізу по корисній копалині обчислюється за формулою:

$$П_{\text{річ}} = \frac{Q_{\text{е}} \cdot m \cdot \gamma \cdot K_{\text{в}}}{H_{\text{р}} \cdot K_{\text{ф}}}, \text{ т/рік,}$$

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

де Q_e – річна продуктивність екскаватора, що відпрацьовує основний розкривний уступ;

m - середня потужність корисної копалини, м;

γ - об'ємна вага вугілля, т/м³;

K_b - коефіцієнт, що враховує втрати і зубожіння вугілля;

H_p - висота основного розкривного уступу, м;

K_f - коефіцієнт фронту.

Розраховуємо річну продуктивність екскаватора ЕШ-20/90 за наступною методикою:

Годинна експлуатаційна продуктивність екскаватора ЕШ-20/90, що працює за без транспортною схемою:

$$Q_{\text{год}} = 3600 \cdot \frac{E \cdot K_n}{K_p \cdot T_{\text{ц}}} \cdot K_b = 3600 \cdot \frac{20 \cdot 0,9}{1,25 \cdot 54,3} \cdot 0,85 = 811, \text{ м}^3/\text{год.},$$

де $E=20$ – ємність ковша екскаватора, м³;

$K_n=0,9$ – коефіцієнт наповнення ковша екскаватора;

$K_b=0,85$ – коефіцієнт, що враховує зниження продуктивності драглайна при роботі верхнім черпанням;

$K_p=1,25$ – коефіцієнт розпушення гірничої маси в ковші екскаватора;

$T_{\text{ц}}$ – оперативний час циклу, с.

$$T_{\text{ц}} = T_o + T_{\text{доп}} + t_1 = 47,7 + 4,0 + 2,6 = 54,3 \text{ с},$$

де $T_o=47,7$ – основний час, с;

$T_{\text{доп}}=4,0$ – допоміжний час, с;

$t_1=2,6$ – різниця в розрахунковому куті, с.

Середньозмінна продуктивність драглайна розраховується на підставі змін умов роботи екскаватора в літній та зимовий періоди:

$$Q_{\text{зм.сер}} = \frac{P_{\text{л}} \cdot Q_{\text{зм.л}} + P_{\text{з}} \cdot Q_{\text{зм.з}}}{P_{\text{л}} + P_{\text{з}}} = \frac{8 \cdot 4429 + 4 \cdot 4167}{8 + 4} = 4341, \text{ м}^3/\text{зміну},$$

де $P_{\text{л}}=8$ – число робочих місяців за рік з додатною середньомісячною температурою;

$P_{\text{з}}=4$ – число робочих місяців за рік з від'ємною середньомісячною температурою;

$Q_{\text{зм.л}}$ і $Q_{\text{зм.з}}$ – відповідно літня і зимова продуктивності екскаватора, м³/год.

Змінна продуктивність екскаватора в літній час розраховується за формулою:

$$Q_{\text{зм.л}} = (T_{\text{зм}} - T_{\text{пз}} - T_{\text{оп}} - T_{\text{від}}) \cdot \frac{Q_{\text{год}}}{60} \cdot K_1 \cdot K_2 \cdot K_3 \cdot K_4 =$$

$$= (420 - 30 - 10 - 14) \cdot \frac{811}{60} \cdot 1,143 \cdot 0,95 \cdot 0,85 \cdot 0,97 = 4429 \text{ м}^3/\text{зміну},$$

де $T_{\text{зм}}=420$ – тривалість зміни, хв.;

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

$T_{пз}=30$ – підготовчо-заклучні операції, хв.;

$T_{оп}=10$ – час на особисті потреби, хв.;

$T_{від}=14$ – час на відпочинок, хв.;

$K_1=1,143$ – коефіцієнт перерахунку з 7-ми годинної зміни на 8-ми годинну;

$K_2=0,95$ – коефіцієнт надійності обладнання;

$K_3=0,85$ – коефіцієнт, що враховує зниження продуктивності при розробці вологих і налиплих порід;

$K_4=0,97$ - коефіцієнт, що враховує зниження продуктивності драглайна , пов'язане з підчищенням під'їздів до екскаватора бульдозером.

Змінна продуктивність екскаватора в зимній період розраховується за формулою:

$$Q_{зм.з} = Q_{зм.л} \cdot K_5 \cdot K_6 = 4429 \cdot 0,97 \cdot 0,97 = 4167, \text{ м}^3/\text{зміну},$$

де $K_5=0,97$ - коефіцієнт, що враховує зниження продуктивності при роботі в зимових умовах;

$K_6=0,97$ - коефіцієнт, що враховує проведення буро вибухових робіт протягом зміи.

Річна експлуатаційна продуктивність драглайна, що працює за без транспортною схемою:

$$Q_{річ} = Q_{зм.сер} \cdot n_{зм} \cdot N_{р.д.} = 4341 \cdot 3 \cdot 264 = 3438072, \text{ м}^3/\text{рік},$$

де $n_{зм}=3$ – кількість робочих змін на добу;

$N_{р.д.}$ - кількість робочих днів за рік,

$$N_{р.д.} = 365 - П - Р - Н - Х - Т = 365 - 8 - 83 - 7 - 3 - 0 = 264, \text{ днів},$$

де $П=8$ – свята, днів;

$Р=83$ – ремонт обладнання, днів;

$Н=7$ – непогода, днів;

$Х=3$ – холості переходи, днів;

$Т=0$ – технічні простой, днів.

Річна продуктивність розрізу по корисній копалині:

$$П_{річ} = \frac{3438072 \cdot 5,9 \cdot 1,14 \cdot 0,97}{33 \cdot 1,05} = 647352 \text{ т/рік}.$$

Екскаватор ЕШ-6,5/45У, що працює на видобутку корисної копалини

Технологічні параметри:

об'єм ковша – 6,5 м³;

швидкість – 0,48 км/год;

					Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	

довжина опорних башмаків – 7 м;

ширина опорних башмаків -1,55 м;

середній питомий тиск на ґрунт :

- при роботі - 0,059 МПа;

- при русі – 0,108МПа;

Робочі параметри (максимальні):

Радіус розвантаження – $R_p^{\max}$ 43,5, м;

Висота розвантаження – $H_p^{\max}$ =19,5, м;

Радіус черпання $R_q^{\max}$ =43,5, м;

Глибина черпання $H_q^{\max}$ =22, м.

Вид транспорту – автомобільний;

Категорія порід за важкістю екскавації – II;

Потужність видобувного уступу m =5,9 м;

Ширина заходки A =30 м.

Перевіряємо можливу ширину заходки:

$$A=R_q(\sin\omega_1+\sin\omega_2)=43,5\cdot(\sin30^\circ+\sin45^\circ)=52,505, \text{ м,}$$

де ω_1 та ω_2 – відповідно кути повороту від осі при черпанні.

Згідно завдання ширина заходки A =30м. Тобто умова виконується.

Розрахунок продуктивності ЕШ 6,5/45У, що працює за транспортною схемою.

Розрахунок об'єму кузова автосамоскида:

$$V_k=(5\dots6)\cdot E_k=5\cdot6,5=32,5 \text{ м}^3. \text{ Отже, обираємо автосамоскид БелАЗ-75091 з}$$

геометричною місткістю кузова 35 м^3 та вантажопід'ємністю 75 тонн.

Геометрична ємність кузова автосамоскида з «шапкою» визначається:

$$V_k= V_r\cdot1,2=35\cdot1,2=42 (\text{м}^3).$$

Вага породи в ковші екскаватора:

$$q_n=E\cdot K_e\cdot\gamma=6,5\cdot0,84\cdot1,14=6,23 \text{ т,}$$

де E =6,5 м^3 – об'єм ковша екскаватора ЕШ-6,5/45У;

K_e – коефіцієнт екскавації:

$$K_e=\frac{K_n}{K_p}=\frac{1,05}{1,25}=0,84,$$

де K_n – коефіцієнт наповнення ковша екскаватора,

K_p – коефіцієнт розпушення гірничої маси в ковші екскаватора.

γ – об'ємна вага гірської маси в цілику, т/м^3 .

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Кількість ковшів, яка необхідна для завантаження автосамоскида:

- за вантажопід'ємністю:

$$n_k = \frac{Q}{q_n} = \frac{75}{6,23} = 12,04, \text{ ковшів,}$$

де $Q=75$ – вантажопід'ємність автосамоскида, т;

- за ємністю кузова:

$$n_k = \frac{V_k}{V_n} = \frac{42}{5,46} = 7,69, \text{ ковшів,}$$

де V_n – об'єм гірничої маси в ковші екскаватора:

$$V_n = E \cdot K_e = 6,5 \cdot 0,84 = 5,46 \text{ м}^3;$$

Для подальших розрахунків вибираємо мінімальну кількість ковшів, тобто $n_k=8$ ковшів.

Норма виробки на навантаження гірничої маси в автосамоскид:

$$H_{в1} = \frac{T_{зм} - T_{пз} - T_{оп} - T_{техпер}}{T_n + T_{уп}} \cdot V_n \cdot n_k = \frac{420 - 35 - 10 - 70,5}{4,2 + 0,9} \cdot 5,46 \cdot 8 = 2608 \text{ м}^3/\text{зм},$$

де $T_{зм}=420$ – тривалість зміни, хв.;

$T_{пз}=35$ – час на підготовчо-заклучні операції для навантаження в автотранспорт, хв.;

$T_{оп}=10$ – час на особисті потреби, хв.;

$T_{тех.пер.}=50+10+10+0,5=70,5$ - час технологічних перерв при навантаженні гірничої маси в автотранспорт, хв.;

$T_n=4,2$ - час навантаження одного автосамоскида, хв.;

$T_{уп}=0,9$ - час на установку автосамоскида під навантаження, хв..

Якщо зміна дорівнює 8 годинам, то норму виробки перераховуємо з коефіцієнтом перерахунку K_n :

$$H_v = H_{в1} \cdot K_n = 2608 \cdot 1,143 = 2980 \text{ м}^3/\text{зм}.$$

Змінна експлуатаційна продуктивність екскаватора:

$$Q_{зм} = H_v \cdot K_{під} \cdot K_{л} \cdot K_{вол} = 2980 \cdot 0,97 \cdot 0,977 \cdot 0,9 \cdot 0,9 = 2288 \text{ м}^3/\text{зміну},$$

Де $K_{під}=0,97$ – коефіцієнт, що враховує зниження продуктивності екскаватора при підчищенні під'їздів до нього бульдозером;

$K_{кл}=0,977$ – коефіцієнт, що враховує зниження продуктивності екскаватора через кліматичних умов;

$K_n=0,9$ – коефіцієнт, що враховує кут повороту ;

$K_v=0,9$ – коефіцієнт, що враховує вологість;

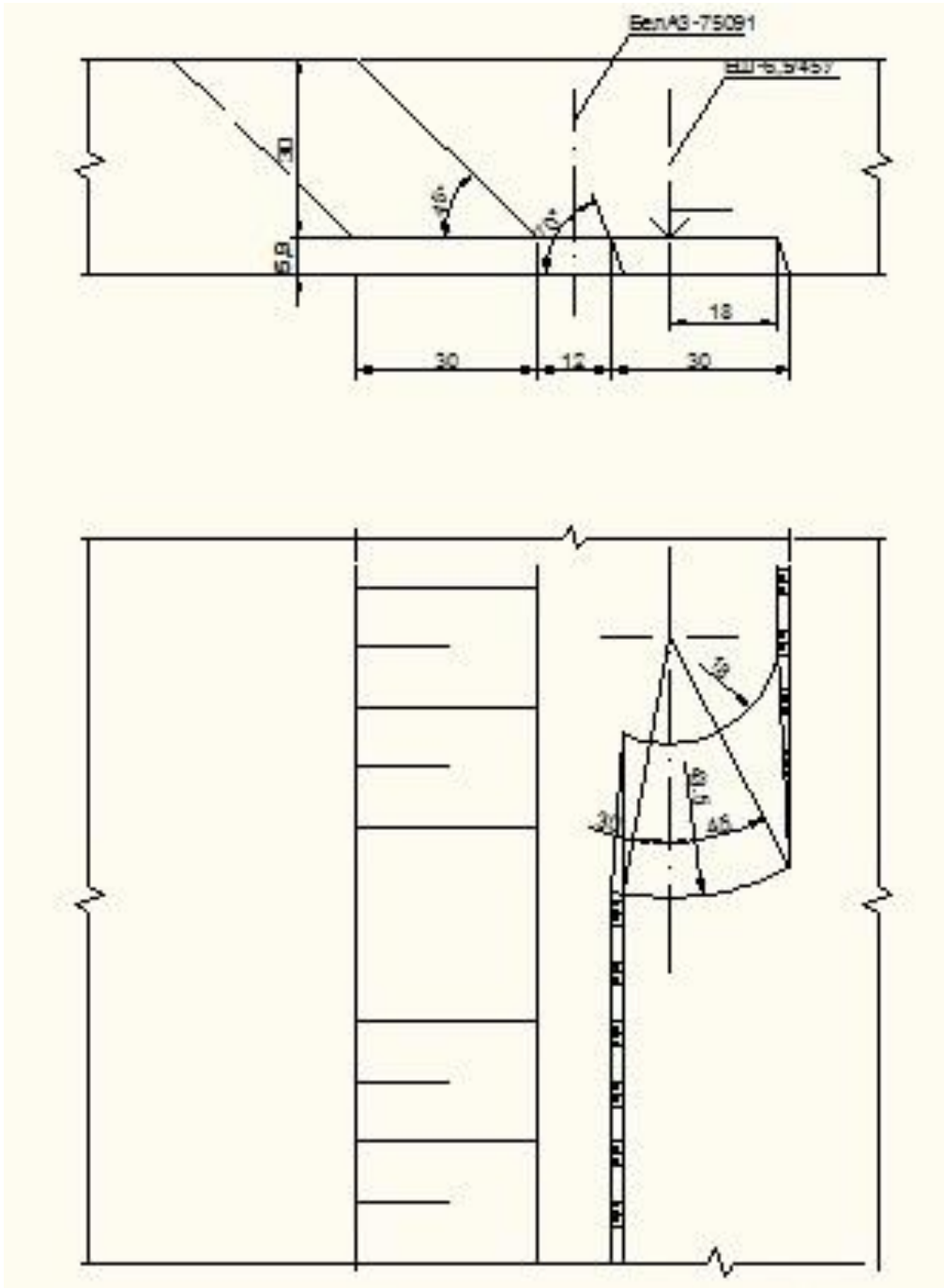
Річна експлуатаційна продуктивність екскаватора ЕШ-6,5/45У:

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

$$Q_{річ} = Q_{зм} \cdot n_{зм} \cdot N_{дн} = 2288 \cdot 3 \cdot 250 = 1,7 \text{ млн } м^3/рік,$$

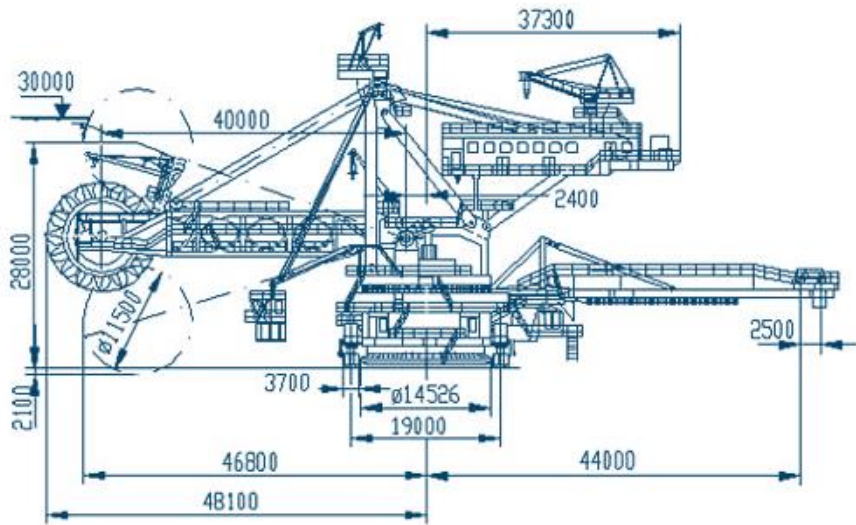
де $n_{зм}=3$ – кількість змін за добу;

$N_{дн}=250$ – кількість робочих днів на рік.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Розрахунок продуктивності ЕРП 5250

Технічна продуктивність

$$Q_{\text{год}} = 3600 \cdot \frac{E \cdot K_n}{K_p \cdot T_{\text{ц}}} \cdot K_v = 3600 \cdot \frac{5 \cdot 0,9 \cdot 11}{1,25 \cdot 24} \cdot 0,85 = 5049, \text{ м}^3/\text{год}$$

$E=5 \text{ м}^3$ - ємність ковша

$N=11$ – кількість ковшів

$T_{\text{ц}}=24\text{с}$ - технічна продуктивність цикла

$K_p=1.25$ -коефіцієнт розрихлення

$K_n=0,9$ -коефіцієнт наповнення

Експлуатаційна продуктивність

$$Q_{\text{э}} = Q_{\text{год}} \cdot K_{\text{ч.р.}} = 459 \cdot 0,75 = 3784 \text{ м}^3/\text{год}$$

$K_{\text{ч.р.}}=0.75$ -коефіцієнт використання за зміну

Змінна продуктивність

$$Q_{\text{зм}} = Q_{\text{э}} \cdot t_{\text{зм}} = 344 \cdot 8 = 30\,294 \text{ м}^3/\text{зм}$$

$t_{\text{зм}}=8$ -число годин в змінні

Добова продуктивність

									Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата					

$$Q_{\text{доб}} = Q_{\text{зм}} \cdot n = 2754 \cdot 3 = 90\,882 \text{ м}^3/\text{доб}$$

$n=3$ -кількість змін

Річна продуктивність

$$Q_p = Q_{\text{доб}} \cdot N = 8262 \cdot 250 = 22\,725\,000 \text{ м}^3/\text{р}$$

$N=250$ -число робочих днів

Розрахунок продуктивності ЕКГ – 5А

Технічна продуктивність

$$Q_{\text{год}} = 3600 \cdot \frac{E \cdot K_n}{K_p \cdot T_{\text{ц}}} \cdot K_v = 3600 \cdot \frac{5 \cdot 0,9}{1,25 \cdot 24} \cdot 0,85 = 459, \text{ м}^3/\text{год}$$

$E=5 \text{ м}^3$ - ємність ковша

$T_{\text{ц}}=24\text{с}$ - технічна продуктивність цикла

$K_p=1.25$ -коефіцієнт розрихлення

$K_n=0,9$ -коефіцієнт наповнення

Експлуатаційна продуктивність

$$Q_{\text{э}} = Q_{\text{год}} \cdot K_{\text{ч.р.}} = 459 \cdot 0,75 = 344 \text{ м}^3/\text{год}$$

$K_{\text{ч.р.}}=0.75$ -коефіцієнт використання за зміну

Змінна продуктивність

$$Q_{\text{зм}} = Q_{\text{э}} \cdot t_{\text{зм}} = 344 \cdot 8 = 2754 \text{ м}^3/\text{зм}$$

$t_{\text{зм}}=8$ -число годин в змінні

Добова продуктивність

$$Q_{\text{доб}} = Q_{\text{зм}} \cdot n = 2754 \cdot 3 = 8262 \text{ м}^3/\text{доб}$$

$n=3$ -кількість змін

Річна продуктивність

$$Q_p = Q_{\text{доб}} \cdot N = 8262 \cdot 250 = 2065500 \text{ м}^3/\text{р}$$

$N=250$ -число робочих днів

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

7. Система розробки

Спосіб розкриття нашого родовища є відкритим, так як дозволяє коефіцієнт розкриву. На розрізі прийнята углубочна однобортна система з паралельним переміщенням фронту робіт з видобутком розкриву в зовнішній відвал. Максимальна висота добичного уступу (H_y) 5,9 м, розкривного – до 74 м. На кар'єрі маємо 1 добичний уступ і 4 розкривних.

Параметри системи розробки:

Кути погашення бортів кар'єру визначаються за умовою стійкості порід що становлять борт кар'єру і умові розміщення на погашених бортах транспортних майданчиків і берм безпеки.

Кут погашення за умови стійкості порід що становлять борт кар'єра приймається за таблицею. За отриманою геологічною інформацією про родовище проектом приймається значення 43° . Кут погашення за умовою розміщення транспортних площадок і берм безпеки β_k , град, визначається за формулою:

$$\beta_k = \arctg \frac{3H_y \cdot \operatorname{ctg} \alpha}{3H_y \cdot \operatorname{ctg} \alpha + \sum B_{\text{тр}} + \sum B_{\text{п}}}$$

де: H_y - висота уступу, м;

α - кут нахилу укосу уступу, град;

$\Sigma B_{\text{тр}}$ - Сумарна ширина всіх берм безпеки, м;

$\Sigma B_{\text{п}}$ - Сумарна ширина всіх транспортних берм, м.

При невеликій висоті уступу борт кар'єра виположується і збільшується середній коефіцієнт розкриву.

Висота уступу також залежить і від параметрів виймально-навантажувального обладнання. Мінімальні витрати на екскавацію відповідають висоті уступу 15 - 20 м.

Для забезпечення необхідної продуктивності кар'єра і необхідної висоти уступу проектом приймається для роботи екскаватор ЕКГ-5А

Кути укосів уступів для різних порід приймаються $\alpha = 70^\circ$.

Ширина запобіжної берми повинна: бути не менше однієї третини висоти уступу, забезпечувати можливість механізованого очищення, надавати борту кар'єра граничний по стійкості кут нахилу.

За умовами безпеки ширина запобіжної берми $b_{п.} = 14,7$ м.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Ширина транспортних берм приймається з урахуванням виду транспорту та нормами за розмірами елементів берм.

Автомобільна транспортна берма складається з наступних елементів:

C1 - обріз. Залежить від фізико-механічних властивостей порід вищерозміщеного уступу. Мінімальне значення дорівнює 0,5 м, максимальне значення 2,5 м. Проектом приймається $C1 = 2$ м

C2 - ширина кювету або лотка. Параметр враховує гідравлічний розрахунок на пропуск максимально-можливого добового припливу води. Ширина кювету поверху згідно приймається не менше 0,5 м. Максимального значення 2,5 м. Добовий водопріток середній. Приймається значення $C2 = 1,5$ м.

C3 - ширина узбіччя автодороги. Враховує розташування об'єктів у дороги та її категорію.]. $C3 = 1,5$ м.

C4 - ширина проїзної частини дороги. Приймається в залежності від кількості смуг руху, габаритів автомобілів, категорії автодороги $C4 = 10,5$ м.

C5 - ширина запобіжного валика. значення $C5 = 2$ м.

C6 - призма можливого обвалення укосу уступу. $C6 = 2$ м.

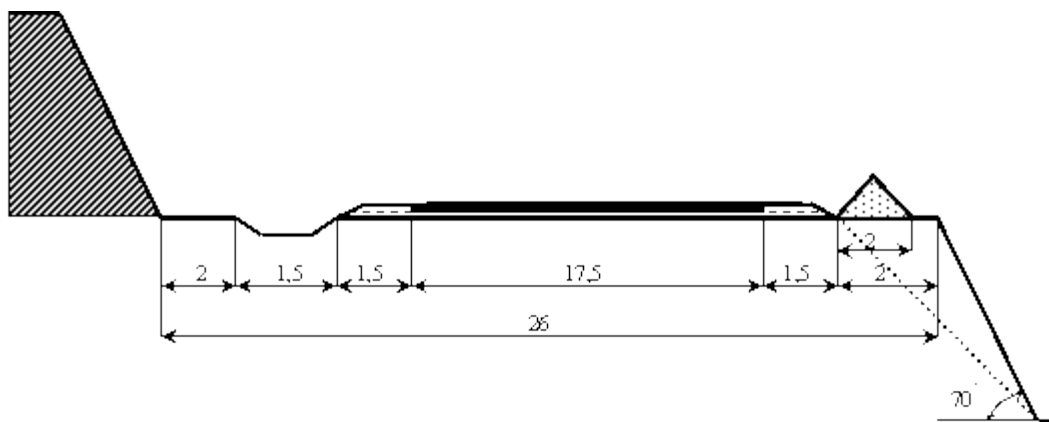

Схема автомобільної транспортної берми

8. Кар'єрний транспорт

Для транспортування гірничої маси на розкривних уступі використовується конвеєр – НКМЗ з пропускною здатності – 8000 м^3 , а на видобувному транспорт - БелАЗ-7509 з вантажопідйомністю 75 т. Схема руху автотранспорту зустрічна. Розкрив вивозиться у зовнішні відвали, корисна копалина - на склад, родючий шар - на склад в кілометрі від кар'єру.

9. Відвальне господарство

Відвалоутворення внутрішнє. Кут природного укосу відвалу 35°

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

1. Висота відвалу розраховується за формулою:

$$H_0 = H_y \cdot k_p \cdot k_f,$$

де k_p - коефіцієнт розпушення, 1,25;

k_f - коефіцієнт фронту, рівний відношенню фронту розкриву до фронту КК.

$$k_f 1 = 1,1642,$$

$$k_f 2 = 1,098,$$

$$H_1 = 19,6 \text{ м},$$

$$H_2 = 17,84 \text{ м}.$$

2. Закладення відвалу:

$$l_0 = H_y / \operatorname{tg} 35^\circ$$

$$l_1 = 28 \text{ м},$$

$$l_2 = 25,5 \text{ м}.$$

10. Заходи щодо техніки безпеки

Необхідно дотримуватись безпечних відстаней при розташуванні гіничо-видобувного обладнання. Уникати транспортного руху під стрілою екскаватора. При виборі місця розташування екскаваторів, враховувати максимальні радіуси черпання. Виконання положень ЄПБ.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Трубецькой К. М. Проектування кар'єрів, Т2: Підручник для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за напрямом підготовки бакалаврів і магістрів Гірництво за фахом «Відкриті гірничі роботи» напряму підготовки дипломованих фахівців «Гірництво» / К. Н . Трубецькой, Г. Л. Краснянський, В. В. Хронін. - М.: Академія гірничих наук, 2001,ст. 220-240.

2. Нормы технологического проектирования предприятий промышленности нерудных строительных материалов [Абрамсон В.Ш., Аксенов В.С., Андронников И.К. и др.] – Л.: Строиздат, 1977. – 368 с.

3. Геомеханика открытых горных работ/ А.М.Гальперин.-М.:изд. Моск.гос. Горного университета,2003.-473с.

						Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		